

FIȘA DISCIPLINEI

Istoria artei universale antice

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Istorie antică și Arheologie
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclu de studii	licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Arheologie
1.7. Forma de învățământ	zi

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Istoria artei universale antice				Codul disciplinei		HLR1107			
2.2. Titularul activităților de curs			conf. dr. Dan Ruscu								
2.3. Titularul activităților de seminar			conf. dr. Dan Ruscu								
2.4. Anul de studiu		II	2.5. Semestrul		3	2.6. Tipul de evaluare		E	2.7. Regimul disciplinei		DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					12
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat (consiliere profesională)					10
Examinări					2
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				44	
3.8. Total ore pe semestru				100	
3.9. Numărul de credite				4	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	

6.1. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	- Cunoașterea și interpretarea principalelor curente, stiluri și tehnici artistice ale Antichității (Mesopotamia, Egipt, Grecia, Roma). - Capacitatea de a analiza opere de artă în contextul lor arheologic, istoric și cultural. - Utilizarea metodelor științifice de documentare și interpretare vizuală (analiză formală, comparativă, iconografică). - Integrarea datelor artistice în studiul complex al civilizațiilor antice. - Elaborarea și prezentarea unor analize scrise și orale bazate pe surse bibliografice și vizuale adecvate.
Competențe transversale	- Organizarea autonomă a activității de studiu și cercetare. - Utilizarea responsabilă a surselor academice și a resurselor digitale pentru documentare. - Comunicarea clară, logică și argumentată în contexte academice. - Capacitatea de a colabora interdisciplinar (cu istorici, arheologi, istorici de artă, restauratori). - Dezvoltarea sensibilității culturale și estetice și a respectului față de patrimoniul artistic antic.

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul cunoaște: - Principalele caracteristici stilistice, materiale și tematice ale artei mesopotamiene, egiptene, grecești și romane. - Relația dintre artă, religie, ideologie și structura socială în Antichitate. - Tipurile de surse arheologice și vizuale utilizate în interpretarea artei antice. - Terminologia fundamentală a istoriei artei și principiile analizei iconografice și stilistice.
Aptitudini	Studentul este capabil să: - Analizeze și interpreteze opere de artă antică în raport cu contextul lor cultural și arheologic. - Identifice elemente formale, iconografice și tehnice relevante pentru clasificare și datare. - Elaboreze un studiu sau referat științific utilizând bibliografie de specialitate și ilustrații comentate. - Prezinte coerent și argumentat concluziile unei analize vizuale, oral sau în scris.
Responsabilități și autonomie	Studentul are capacitatea de a lucra independent pentru: - a desfășura activități individuale de cercetare și documentare pe teme de artă antică; - a selecta și evalua critic surse bibliografice și vizuale relevante; - a integra rezultatele proprii într-un cadru de interpretare științifică; - a demonstra rigoare intelectuală și responsabilitate în prelucrarea informației academice.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Dezvoltarea capacității studenților de a înțelege, analiza și interpreta fenomenele artistice din Antichitate — în special din Mesopotamia, Egipt, Grecia și Roma — în contextul lor istoric, religios și arheologic. Disciplina urmărește formarea unei viziuni integrate asupra artei ca expresie a culturii materiale și a ideologiei societăților antice.
7.2 Obiectivele specifice	Formarea capacității de a: - recunoaște și descrie principalele forme și stiluri ale artei antice. - explica funcțiile religioase, politice și simbolice ale artei în civilizațiile antice. - analiza opere și monumente din perspectiva contextului arheologic. - aplica metodele istorico-artistice (analiză formală, tipologică, iconografică) în interpretarea artei antice. - utiliza terminologia de specialitate în lucrări scrise și prezentări orale. - corela informațiile artistice cu datele istorice și arheologice.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere	prelegere	
2. Începuturile artei: preistoria	prelegere; analiză și interpretare a monumentelor	

3. Arta Mesopotamiei I: de la orașele Sumerului la regatul babilonian	prelegere; analiză și interpretare a monumentelor	
4. Arta Mesopotamiei II: Imperiul asirian și regatul Noului Babilon	prelegere; analiză și interpretare a monumentelor	
5. Arta Egiptului I: Regatul Vechi și cel Mijlociu	prelegere; analiză și interpretare a monumentelor	
6. Arta Egiptului: Regatul nou și epoca târzie	prelegere; analiză și interpretare a monumentelor	
7. Începuturile artei grecești: perioada arhaică	prelegere; analiză și interpretare a monumentelor	
8. Arta greacă în epoca clasică: secolul lui Fidias	prelegere; analiză și interpretare a monumentelor	
9. Arta greacă în epoca clasică târzie (sec. IV a. Chr.)	prelegere; analiză și interpretare a monumentelor	
10. Arhitectura și plastica perioadei elenistice	prelegere; analiză și interpretare a monumentelor	
11. Arta romană în epoca Republicii	prelegere; analiză și interpretare a monumentelor	
12. Arta romană imperială	prelegere; analiză și interpretare a monumentelor	
13. Pictura și artele minore în epoca romană	prelegere; analiză și interpretare a monumentelor	
14. Arta romană târzie	prelegere; analiză și interpretare a monumentelor	
Bibliografie: - Boardman, J. (ed.), <i>The Oxford History of Classical Art</i>, Oxford 1993 - Boethius, A. – Ward-Perkins, J. B., <i>Etruscan and Roman Architecture</i>, Harmondsworth 1970 - Brilliant, R., <i>Arta romană de la Republică la Constantin</i>, București 1979 - Curinschi Vorona, Gh., <i>Istoria universală a arhitecturii ilustrată</i>, vol. I-II, București 1977-1982 - Diaconescu, Al., <i>Mari civilizații ale Orientului Antic</i>, Cluj 2001 - Frankfort, H., <i>The Art and Architecture of the Ancient Orient</i>, Harmondsworth 1970 - Ginouvès, R., <i>Arta greacă</i>, București 1992 - Marconi, C. (ed.), <i>The Oxford Handbook of Greek and Roman Art and Architecture</i>, Oxford 2015 - Hannestad, N., <i>Monumentele publice ale artei romane: program iconografic și mesaj</i>, vol. I-II, București 1989 - Lawrence, A. W., <i>Greek Architecture</i>, New Haven – London 1996 - Richter, G. M. A., <i>A Handbook of Greek Art</i>, London – New York 1969 - Smith, T. J. – D. Plantzos, <i>A Companion to Greek Art</i>, Malden MA 2012 - Stevenson Smith, W., <i>The Art and Architecture of Ancient Egypt</i>, Harmondsworth 1981 - Strong, D., <i>Roman Art</i>, New Haven – London 1995		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Seminarele aprofundează temele discutate la curs	descrieri de monumente, exerciții de încadrare stilistică	
Bibliografie – aceeași ca pentru curs		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Competențele dobândite la acest curs și seminar oferă absolvenților competențe în predarea istoriei artei în învățământul mediu. Aceste competențe pot fi folosite și în evaluarea diferitelor artefacte din categoria antichităților, și ca urmare sunt utile în achizițiile muzeale, ca și evaluarea monumentelor antice cu scopul protejării patrimoniului, activități fundamentale sau de interes pentru instituțiile din domeniile culturii și ale patrimoniului, pentru administrația locală și pentru agenți privați.
--

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Descrierea, identificarea și încadrarea corectă din punct de vedere formal și stilistic a principalelor monumente ale artei antice.	Teste pe baza unor imagini ale monumentelor arhitectonice și de artă ale antichității.	70%

	Capacitatea de a analiza și interpreta artefactele antice.		
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de a descrie corect un monument de artă.	Punctarea intervențiilor în cadrul seminarelor.	30%
	Utilizarea corectă a conceptelor și terminologiei de specialitate		
10.6 Standard minim de performanță			
recunoașterea principalelor monumente ale artei antice			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

								
--	--	--	---	--	--	--	--	--